

#18174

ประชุมนิทานกรงที่

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

ทรงพระนิพนธ์

สวัสดิ์ สวัสดิ์ศฤงฆาร

พิมพ์แจกเป็นบรรณาการ ในการฉาปนกิจศพ

นางอัมพพิทักษ์เขตต์ (นาม บุรณะนนท์)

ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส

๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๗

คำนำ

วิสาสา ปริญญาติ

ผู้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอเป็นญาติอันสนิท

ผู้จิตต์ บุรณเรณนท์, มีตรว่องมงาน ได้แจ้งต่อข้าพเจ้า
ว่าจะมีงานมาปรึกษาบุคคลท่านอุดม อิมพิตพิทักษ์เชคต ซึ่ง
เป็นผู้มีพระคุณอย่างสูงแก่เขามา และปรารถนาว่าใครจะ
จัดตั้งได้ตั้งหนึ่งเป็นตั้งอันควรระดึกแก่ผู้มาในงานนี้

การแต่งตั้งความกตัญญูแก่ผู้ที่มีพระคุณ แม้ใน
ยามที่ชีวิต หรือขณะที่ยังมีชีวิตไปแล้ว เป็นการแต่งตั้งออกซึ่ง
อชชาติขงอันถึงมาสมควรแก่การสรรเสริญและสนับสนุน ข้าพเจ้า
ตามดำ ในความรู้สึกอันหนึ่งของมิตรผู้ อยู่โดยสงบสุข และเห็น
ว่าน่าจะได้ปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งอันจะเป็นเกียรติของสิ่งเสริม
กำลังมาใจทศน ใหญ่ ไร้ง ไร้งผู้สืบไป

ด้วยเหตุอันนี้ จึงเป็นผลให้หนังสือเรื่อง "ประมุข-
นิตานกกระทู" ซึ่งสมเด็จพระยาตำรงราชานุภาพ ทรง

พระนิพนธ์ ได้พิมพ์พร้อมแจกเป็นวิทยาทานในงานฌาปน

กิจศพทรงน ชอกศกัฒนอุบายอันเกิดจากหนังสืออันจึงสำเร็จแต่

คุณชาวหอมน อัมพตพทกษเขตต์ ผู้ดองดับไปตามศอรแก่

คคิวิสัย ในอัมปรายภพลงทุกประการเทอญ

สวัสดิ์ สวัสดิ์ศฤงฆาร

๑๔ ตุลาคม ๒๔๕๗

นางอัมพิลพิทักษ์เขตต์ (น่วม บุรณานนท์)

ชาติะ พ.ศ. ๒๔๐๙

มตะ พ.ศ. ๒๔๙๗

คำนวณอายุได้ ๘๘ ปี

ประวัติ

คุณอำนวย อมพิตพิทักษ์เขตต์ เป็นบุตรคนโต &
ของนายหัตถ์ เจริญพานิช และช้อย มารดา เกิดที่เมืองเก่า
ตำบลบางตะมุง อำเภอบางตะมุง จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่
เดือน ๓ ปีชาน พ.ศ. ๒๕๐๘ เมื่อเยาว์วัยได้มาอยู่กับคุณหญิง
ถ่มยา ไกรโกษา ซึ่งเป็นญาติสนิทที่กรุงเทพฯ จนอายุได้ ๒๕ ปี
จึงได้ทำการสมัครกับหลวงอมพิตพิทักษ์เขตต์ (เจียม บุรณะ-
นนท์) ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากหลวง
อมพิตพิทักษ์เขตต์ ได้ถูกย้ายไปเป็นนายอำเภอบางน้ำเปรี้ยว
จังหวัดฉะเชิงเทรา คุณอำนวยจึงติดตามไปอยู่ด้วย และเป็นผล
ให้ต้องไปมีหลักฐานอยู่ที่นั่นจนอายุเข้าสู่วัยชรา

คุณอำนวย มีบุตรและธิดารวม ๓๐ คน คือ

๑/ นางสาว จีบ บุรณะนนท์ ถึงแก่กรรม พ.ศ. ๒๕๕๕

๒/ หลวงพินิจธรรมการ (เจิม บุรณะนนท์)

๓/ นางบรรจงสารวิณี (บรรจง คัตตะจิตต์)

๔/ นางเจียร บุรณะนนท์)

๕/ เด็กชายสาธิต บุรณะนนท์ ถึงแก่กรรมแต่เยาว์วัย

๖/ พด. ศ.ศ. หลวงพิสิฐภักดีวิทยาการ (เจริญ บุรณะนนท์)

๗/ นายทรัพย์ บุรณะนนท์ ถึงแก่กรรม พ.ศ. ๒๔๗๖

๘/ เด็กหญิงแดงหนู ถึงแก่กรรมแต่เยาว์วัย

๙/ นางสาวแฉล้ม บุรณะนนท์

๑๐/ นายแพทย์แฉล้ม บุรณะนนท์

คุณอาวไคย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ถึง

แก่กรรมเมื่อวันอังคารที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ด้วยโรค

ชราภาพขณะอายุได้ ๗๗ ปี ระหว่างมีชีวิตอยู่ท่านเป็นผู้ดี

ได้ในพระพุทธศาสนามาก เช่น ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ รัก

ชาติดี เป็นกิจวัตรประจำ นอกจากนั้นท่านยังได้บริจาคทรัพย์

สร้างพระอุโบสถ ที่วัดบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่ง

เดิมเก่าชำรุดแต่เป็นโครงไม้ตั้งอยู่ในที่ไม้เหมาะ ได้ย้ายมา

สร้างใหม่อย่างถาวร โดยก่ออิฐ ถอบุนจนเสร็จเรียบร้อยตลอด

จนสร้างพระประธานในพระอุโบสถนั้นด้วย นับว่าท่านเป็นผู้

ดีมีได้ศรัทธาในพระบรมพุทธรศาสนามาเป็นอย่างมากผู้หนึ่ง

คุณอาจเป็นผู้ที่สนใจเพื่อแม่แก่บรรดาญาติ
 มิตร บุตรหลาน ตลอดจนเพื่อนบ้านใกล้ เคียง ด้วยอริยาคัย
 หนึ่งเป็นทศการพรักของบุคคลดังกล่าวอย่างซาบซึ้ง แม้วาการ
 ที่ท่านได้ดวงดับไปนั้นจะเป็นกฎกรรมตาของ โลกก็ตาม ก็ยัง
 ความอดยแก้บรรดาและบรรดาญาติมิตร และผู้สนิทสนม
 คุณเคยเป็นอย่างยิ่ง.

กุศลผลบุญใด ๆ ซึ่งคุณอาจนำมาปฏิบัติไปในขณะ
 ที่ยังมีชีวิตอยู่ ขอจงจดบันทึกไว้ให้วิญญานของท่านได้ประ
 ด้พและตอบ สันองในสัมปรายภาพหน้าเต็มเปี่ยมทุกประการ.

สารบัญ

เรื่อง	นาย โสถมเฝ้าทรมุข	หน้า	๓
เรื่อง	ชีวิตทางจับตักเตน	๑๑	๓๓
เรื่อง	ศกหน้าไม้โหด ศกไฟไม้ไหม้	๑๑	๓๓
เรื่อง	ดูขดข	๑๑	๒๔
เรื่อง	ไซ่ง	๑๑	๓๓

เรื่องนายโลมเผ่าทรัพย์

เรื่องทรัพย์แผ่นดินนี้ มาคิด ๆ ดูก็ชอบกตชนักหนา ถ้า
จะว่าตามความที่เข้าใจกันอยู่โดยมาก ดูเหมือนคนโบราณ
เขามีวิชาทำทานอย่างหนึ่ง คือเอาเงินทองของเทยถั่ง
ซ่อนไว้ตามวัดวา ไม่ให้ใครรู้แห่งแล้วตั้งเป็นปริศนาไว้
ให้คนเพียรคิด ใครคิดถูกได้กองทานอันนั้นมาเป็นอาณา
ประโยชน์ ถ้าจะตัดสินว่าคนโบราณทำเช่นนั้น โดยประสงค์
จะบริจาคทานเป็นการกุศล ก็ต้องลงเนื้อเห็นว่า เขาทำโดย
เพ่งค้อประโยชน์ ๒ ประการ คือให้ทานนั้นอยู่ได้ช้านานไม่
หมดไปทันที ดังแจกจ่ายให้ปันประการ ๓ อธิษฐานให้เกษมสุข
มีสติปัญญาและศรัทธาพากเพียร โดยมีได้กำหนดยศศักดิ์
ชาติตระกูลตราบใด เพื่อจะบำรุงความพากเพียรคิดค้นของคน
ไม่ให้เสื่อมทรามประการ ๓ หรือคิดดูอีกทางหนึ่ง จะว่า
คนโบราณฝังทรัพย์โดยเจตนาเพื่อประโยชน์ของตัวเองเป็นใหญ่
มิใช่ฝังให้เป็นทานอย่างมาแต่ก่อน ก็น่าจะได้ ด้วยการ
ฝังทรัพย์ไว้ในแผ่นดิน ย่อมถอกกัน लेकरโบราณว่า เป็น

การเก็บไว้ในห้องจากกี่ย่าง ๆ มีใจรักขยันขันแข็ง แม้มันจะถูก
 หักตามซึ่งขยันขันแข็งหลังคาเรือนก็ไม่อาจจะหักได้ เจ้าของยังไม่
 ต้องการทราบใดก็ถึงทางหนว้ ต้องการเมื่อใดก็ไปซดเอา ซอ
 ที่เขาคิดปริศนาไว้นั้น ก็น่าทางที่จะตั้งนียบฐานได้ว่าเขาคงคิดไว้
 เฉลยตัวเจ้าของเป็นอันตรายลง ในเงตยังไม่ได้ซด และไม่มีทัน
 ตั้งเสียบอกเดาแก่ผู้ใด ใครเป็นคนที่ฉลาดแต่มีภรรยาปากเพี้ย
 ในวงศ์วาร ก็คงคิดซดเอาได้ คงน

ซอความทวนใจขมมาน ก็เป็นการตาทางสั้น ความจริง
 แท้จะเป็นคนใดก็ตาม แต่ทว่าคนเขาใจกันขยันโดยมาก ตาม
 ขุมทรัพย์แผ่นดินซึ่งยังมีอยู่ตามทุกต่าง ๆ แต่จะไม่ปริศนามักไว้
 กากบถน ใครคิด บุญก็อาจจรรุแห่งอาทรพิชขุมทรัพย์ตรง
 นน ๆ

แต่ความเห็นของนักเองปริศนา ยังมีคืบไปว่า ถึงใคร
 คิดปริศนาใครแห่งขุมทรัพย์แล้ว มีใจจะตรงไปซดเอาทรัพย์
 ใด ๆ ยังต้องพดกรรมเช่นสร้างและกระเศียมตาภาชาคม
 ไปปราบปรามที่ค้ำจซึ่งเผ่าทรัพย์ให้ราบคาบกัน จึงจะซดเอา
 ทรัพย์ได้สะดวก

๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐

อนพาทย์คำจทร กษาทรพยณ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
 เจ้าเป็นคตธูปคอกันมา เขาว่ามนุษย์คนใดกระหนาบเห็นข
 เสด็จเกินหกแต่ เสด็จตายลงขมบาดก็เข้าไปให้อยู่ในกองภู
 สำหรับเผ่าทรพย ให้นายโง่มเป็นนายคอบคุม มีคำจเผ่าทรพย
 พงณ เพราะเหตุที่มอุปนียดในทางมัจฉริยะคิดตัวมาแต่ปาง
 ก่อน ช่อมพยายามรักษาทรพยแผ่นดินโดยกวดขัน จึงทรพย
 เหล่านั้น ไซวดยทฤศมีคำจจระ ไซ สอยชอหาให้ เป็น ประโยชน์
 แก่คนใดกดี ก็ยังไม่อยากยอมให้ผู้ใดไป ใครไปชด ควร
 หดชกบคำจก็หดชกหดอน ให้หวาดหวั่น ควรชุกชุกจำทบเขา
 ถึงเป็นไซเจบดมคาย ควรบงกบคบบงเกิดชอบแผงเฉยให้หง
 เตชะคองกตบไปมือเปตา คชมุโคใจค่อมนคองมดระมอชชฤทธ
 เสด็จทฤศมัจฉาชชจนจจะใดทรพยไปคองปรารภณา แมคนานนิก
 ทจะใดชกกรงหรง ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
 ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
 ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐

๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐

แต่ที่จะตงเนอเห็นว่าเป็นความจริงดวยนนกยาก เพราะ

๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
 เหมือนหนึ่งขงโตพงความแต่ชางเคยง คนคิดปริศนาดีเป็น

กิจจะเสียเปล่า ผิดเคยกินเคี้ยวของเขนุกองจะตุหม่นๆ เราเป็นคน
 ชิวอยู่อย่างแตกชน อย่าเลยเราจะไปติดกฏศาลออกฉีกครึ่งหนึ่ง
 ในเวลานั้น เขาเคี้ยวของเขนุกองไปซะหมด และบอกกล่าวให้รู้เห็น
 เป็นพยาน ว่าเราตระหนักรู้ด้วย คาเพชรคิดตั้งแต่นั้น ก็
 พายเรือตรงไปติดกฏศาล คังเคี้ยวของตั้งเฉยเหมือนอย่างเคยทำ
 มาแต่ก่อน แลแล้วของประกาศแก่ผัวว่า "ภูตผีเข้าทรพย์ไว้ช้ !
 เวลาใครขยิบข้างหรือไม้ ! พวกเจ้าเคยได้กินเคี้ยวของเขนุกองเรา
 มาคงแค่นั้นจนบัดนี้ ก็ไม่มีแก่ใจจะให้ทรพย์ตั้งออริ่เดียว
 เอา ! ก็กินมากินเดียว ขาดดีก็แฉะว่าขามอโถงมาของอชช
 งอนเจ้า บดๆ ไม้ให้กินแล้วไป คงแต่คนเราจะไม่มาเช่น
 อีกตะ อ้ายทรพย์แผ่นดินในวัดนี้ เจ้าจะเอาใจหรือให้แก่ใคร
 ก็ตามเถิด ข้าไม่เอาละ ได้ยินไหมละ ?" พยคาเพชร
 ประกาศขาดคำดัง ฟังไปก็ได้อันหัวเราะทางหลังโอบกั แล้ว
 มีเสียงร้องออกมาว่า "คานัน อย่าเพิ่งไป"

คาเพชรตั้งเคยกวดหาญมาแต่ก่อน ครั้นมาเจอผีเข้า
 เวลาข้างสว่างแต่ก็ ๆ ก็สิ้นสติตกตะลึง และไม่เห็นพระดังของคั

หนึ่งรูปร่างใหญ่โตน่ากลัว เดินถอยถอยออกมาจากหลัง
ไบรด์ ตรงมาหยุดตรงหน้าตาเพชรแดงถามว่า "แกรู้จัก
ข้าหรือไม่ว่า?"

ฝ่ายตาเพชรแดงชาตงั้นนอนไม่อยู่ คอยทวนคองหนึ่ง
ของ ๆ ดั่งย่ำเข้าใจเป็นแคว้น คือนายโง่มนายกองกุกเฝ้าทรัพย์
แปลงเป็นพระมา มีไชยอิน จึงพนมมือบอกว่า "รู้จัก
ขอรับ"

พระองค์นพพุดแกตาเพชรคือไปว่า "แกนี้มาชุด
ทรัพย์ ทวดนนานพนักแดง พงมวรุ้งกตว่าตัวโตกลาเมืองพนัก
เอกเป็นค้อย แต่ทว่าทแกรุ้งกตนั้นยังไม่พอแก้บาป ข้าจะ
ช่วยตั้งสัจน ให้บาง แก่งนระ อายการจมาเทยจชุดทรัพย์ตาม
กตนั้น เป็นบาปกรรมความชกที่จจะพาไปนรกเป็นแท้ แต่คนไม่
ใครคิดเห็น เพราะสงามโตกลเป็นต้น ทตามหลัง เป็นทสุด
บันดาต ให้ เห็นแต่รูปเงิน นากบิตบงนัยนตา โฉพาให้คิดเห็นผิด
เป็นชอบทว่า เป็นบาปเป็นกรรมพน เพราะองค์เป็นขตงของพระ
ค่างนามพระเจดีย์ศรีมหาโพธิไบรด์ถวหาร และพระพุทธรูป

มากกร ชนเป็นทศเทพ เป็นแก้วของเคตมใจ ให้ระตถถึงความ
 คตพระพุทธรเจ้า ได้ครัดสอนให้ คนทงหลายปฏิบัติ คนทง
 หลายเช่นตาแกม กนบดอพระพุทธรศาสนามาแต่เด็กแต่เด็ก
 คอวแตะหรือจะมาขุดรอยปลงถอหาร ทำลายต่างเรือนของพระ
 ศาสนาอันมกคุณ เพื่อจะหาเงินเป็นอาณาประโยชน์ มีวิตคแต่
 ว่าขุดไม่ได้ก็แตะไป ๆ แตะแตะขุดบ้างหรือไม่ว่าที่แกขุดนั้น ทำให้
 อดวิศาหักพังลงไปเพราะมือของแกเท่าใด บาปกรรมถึงนถจะ
 ยกไว้ไม่ถ่าจ เพราะคนเช่นแกจะคิดเห็นใดดจยยากก็ตามท
 แกดองคิดดูว่า ตงแต่แกดงทูนชอเควองตั้งเจยมาเช่นดรง
 นจะตั้งททพยตั้งกทำใด เวลาตงแต่แกขุดสำหมาขุดทพย
 ทอดนรอมเบตเสร็จตั้งกเดชนกวน แตะเวียจแรงของแกทมา
 พากเพียรขุดนตั้งกเห็นอย แล้วแกได้อะไร? เห็นอยเปล่า
 เสียเปล่าทงนนมไซหรือ ถ้าแกจะเอาทูนเอาเวลาแตะเอาแรง
 ของแก ทาทมาเบตองเปล่าเสีย โนทนไปทำไรไดนา บ่านน
 ก็คงจะไคชาวของชายชอพอนักำไรเป็นอันจะกินได้ ก็แกยัง
 ยากจนเพราะแกมามัว หดงขุดวัดเสียเปล่า ๆ น้แตะเป็นบาป

กรรมแต่เห็นโคตมตา   แก่เห็นหรือไม่? हा! เห็นหรือไม่!
ว่าละยังเสด็จ   เคยพอเอาตะบองร่ำให้ลงไปนี่!

“เห็นกระชอรับ! เจ้าพระคุณโคตมไปต   เห็นอะไรรับ!
แต่เขาว่ากรพิชทานเมือง   ให้ทานคงภวังค์ของกร   ผมหมายว่าจะ
หลุดไฉนง่าย ๆ   จึงหลงชดชอรับ”

“ทานทางเชอจริง ๆ   แก่ดื่มตามโคตมบ้าง   ขึ้นไว้   อด
อย่างนเมือทานธำรงทานต่อ   ออกแรงตงทนสักเท่าใด   จึงทำ
จนได้   ทานอดสำหทัยอย่างหนัก   เพราะทานอยากจะ   ให้ของทาน
คงทนถาวรชอชานาน   เหตุ   โคตมจะเอากรพิชมา   ทอดฝังไว้
ทำทาน   ให้แก่ชดชอรับชอทาน   ให้ลัดกหักพังไปหมด   อายทเขา
เว ยกกนรাত্রพิชแผนดินพน   แต่อยากเข้าใจ   ให้มันเดชะเพอ
เดิมแต่ครึ่งกรังมักเกิดศกตั้งคราม   ผู้คนต้องฉิบหายจ่ายบ่อง
บ่อย ๆ   ทัดชอดหมานกนเมอครึ่งกรังตั้ง   ใครมีอะไรค้ออะไร
กอดจะตกเป็นชของผู้อื่น   บางคนเขาจึงดอบเขา   เขยแฉ่งไว้ตามกต
หมายว่าพอบ้านเมืองวชบวชชแฉ่ง   จะได้มาชดเขาไป   ครั้น
เจ้าชชเมื่อนเป็นลำดับสูญไป   เดี่ยวก่อนมาชดกรพิช ๆ   นนจงหลง

เหลือฝังฝากอยู่ ในแผ่นดิน ที่หลังใคร ๆ ค่อยเชยพบปะได้ไป
 กตศัพทเองงอชอชอฉกตกตายในตายทางปริศนาอันตายคือ
 ไป แกล้งไปเที่ยวจับแต่กระคนหาคุณที่ เขาเคยได้ปริศนา
 และรองถามเขาคุณเกิด ปริศนาที่ใครจริงนมเขาขอได้ถามแผ่นดิน
 ทูลราช ที่จะได้ไปจากของก้อสร้าง เช่นในฐานพระหรือ
 ฝ่ายนี้ไบต์ถนนไม่มေး เชื้อใหม่ละ? हा! แก่ชอชหรือ
 ไม่ชอช? ว่าละยังทำอ้อมอ้อม กุเอาให้กตไปเคยนมละ ฮี
 “เชอชอรับ! เชอช! ไต่ทว่าใครจะไม่เชอ”

“ไต่ท! แก่เรียกข้างไต่ท! แก่หรือจาชานเป็น
 ไต่ท?”

“รับประทานผมหนักกว่าคุณ ไต่ทไม่ไรหรือชอรับ?”

“แก่นกชานหนักตละ! แก่หรือไม่ว่า ชานชระ
 ชะไร อยู่ไหน?”

“รับประทานเขาว่าคุณเป็นพนักงานเจ้าทรัพย์แผ่นดิน”

“ไม่ไร” ไม่ถูก! ข้าจะบอกให้ ข้าเป็นเจ้าพนักงาน
 ดงโทษคนทำบาปในข้อชดทรัพย์ เจ้าใจหรือไม่?”

“เจ้าใจละชอรับ”

เรื่อง ข้าง จบต ก เต น

เดิมจะเป็นเมื่อศักราชมากนชยเท โดกไม่ปรากฏ มี

แต่คำปรัมปธาเดาดี ปกนมากา เมอตรงญูป เป็นชบดจะ
เซาทารา พระเจ้าทรงชรวิมพน หอดงกต ถก บ้านอยุธยา
พานป่าคอง เป็นผู้อยู่ ในพวกข้าราชการทชวยกนศคชยได
ญูป นแตกพ่ายไป มีความชอยจึงโปรดคอง ให้เป็นพระจามา
ชบตี ขอกไปฉารชการเมื่อประตลศจาม

พระจามาชบตี ตก กพน นกเป็นกนศคชยบด ๆ แต่
กตงหาญมาเนศครองเป็นกนชยเลอก ครนออกไปเป็นเจ้าเมืออ
จระทอน โดกมกตา โดยกตงหาญตงมหน้า ใจของเกน นอง ๆ เป็น
คพวา สรงสงมเสอ เทญเวามกตกน โดกระเมือชองชางบ้าน
แกบ่างรชอง ใหชุกบ้านฉานเลอตา เพนเรอชมนเสอระจ แต่จคว
คกแกออกทพานาชางบ้านออกไปจขลือ พอกชางบ้านคกรน
กร้ามจะเขมเกอชคตงเป็นโพอัน โดไปแกกไม่ชอม แกกว่าเจช
ม่นมาแต่ควเทือชคตงเป็นกชงเขาชากุช ไปชายเจือเมตล ๆ ครน

ส้มกับที่ซอจของ   แต่หากเมื่อพอตาอยู่อารามกตอจกคย โมง
 พดอยกดำปากไปด้วยกระนั้น   แต่หงองยกกระบัตรมนบนคน
 อยู่ข้างพดกแพตงศตชกเคตงไหาพริบมาก   ฐเทาทานเจ้าเมือง
 ไหมคอยคยเซยหาเทศอยู่เดิมอ   ในเจตณนพตเมืองปะทาคู -
 จามก้าตงนิยมคจามกต่าหาญ   คิดแน่มมาแต่ครังทานเจ้าเมือง
 คนก้า   ครันเปตยมนเจ้าเมืองใหม่   ต่างคนต่างก็พุดจากตคระเน
 ไปต่าง ๆ บางคนว่าท่านเป็นพ่อตาตูกเซยกัน   ท่านคงกต่าหาญ
 เหมือนกัน   ถ้าไม่กล่าทไหมท่านจะยกตูกสร้างให้กนทงคน บาง
 คนกตงนศัรชระกตคนกต่านมนไม่ใช้หางาย   ก็คคศัพทพุดจากัน
 อย่างนยงไม่ทันทจะตคตงประการไต   เมอญมเลือเซามาบบ
 กวนชางบ้านอกตงคหรง   เหมือนตงใจจะเข้ามาตของเจ้าเมือง
 คนทงหลายตงคนต่างกตงใจคอยคยว่าทานเจ้าเมืองใหม่ท่านจะ
 ทำประการไต   แต่ทานเจ้าเมืองนคตงแค   ได้ระแคระระกายทาก
 เชือกบงเกิดวาโยวิงเวยนไปทตยวัน   พอกกรมการและชาก
 บ้านเข้ามาตคกเคอนทศ่าตจกตงท่าไต ๆ   หดองยกกระบัตริก
 บัญเสชว่าตัวเป็นเคตญนอย   จะตขงรอปังคำตงมอจราชการ

เมืองก่อน การกอดคอกันอยู่อย่างนั้น จนพวกกรมการหนุ่ม ๆ
 ที่ปากกต่าพากัน โยษขมดิ่ง ๆ ว่าจะบอกเข้ามากอง รั้วไปถึงหู
 ท่านเจ้าเมือง จึงออกมาคัดตวงปรักษาไว้ ว่าจะจับเสื้อข้าง
 หวดงยกกระบัตร์นั้น เป็นมืองเห็นหน้าหน้ากันใคร ๆ ว่า
 ควรจะให้ชาวบ้านล่ามเสื้อดำแพนซอกไปด้อมจับเสื้ออย่างเจ้า
 คุณผู้เฒ่าเคยทำมาแต่ก่อน พวกกรมการก็พากันเห็นชอบ
 ด้วยโดยมาก แต่ข้างท่านเจ้าเมืองนั้นนั่งอยู่ชานานจึงออก
 ความเห็นว่า ชายกวรทจะเอาเสื้อดำแพนไปด้อมจับเสื้ออย่าง
 กวรวกอนนั้น มันเปลืองเปลืองคนหนัก เห็นจระเข้ยแกลตาที่จะ
 ค่องรอลล่ามเสื้อดำแพน เสื้อก็งเดียวแกลจะเข่าข้างตั้งสองสาม
 คิวชไปได้จับเข้ามา ไม่ให้คองดำปากยาก เขมือน ไคแก่ไฟ
 พวกกรมการได้พากันพิศวง บางคนถึงหนักซิมว่า ท่านกต่า
 หมายกต่าเจ้าเมืองเก่า แต่หวดงยกกระบัตร์นั้น เข้าใจว่าคงจะ
 เป็นอุบายอย่างใดของเจ้าเมืองเป็นแน่ จึงแกงงงเห็นชอบ
 และเข้ารับอาสาจะไปด้วย ท่านเจ้าเมืองก็ข้างจะไม่ถูกขอรณณ์
 ด้วยความจริงคูเหมือนแกลจะ ก็คออกไปช่มก่อนอยู่ที ไคแกจจะ
 จ้างพราน ให้เขาไปยิงเสื้อแทน จึงไคตว่ากรมท่านนั้นไม่ยาก

พุคตมาจนตราบเทาทุกอน ^{๒๕} ความจริงเท็จคน ^{๒๕} โดกชยุแก่ผู้ ^{๒๕}
 กดาว ^{๒๕} แต่ข้าพเจ้าเห็นวาหองยกกระบัตร ^{๒๕} เป็นสมเจ้าเหตุ ^{๒๕}
 ชยกับพระจามาชบค ^{๒๕} จะเชยพงเขาเวียงนเป็นจริง ^{๒๕} ๗ ^{๒๕} เคยอ ^{๒๕} กตุ ^{๒๕} จะ ^{๒๕}
 อย่างไรอยู่ ^{๒๕}

เรื่องตักน้ำไม้ไหล ตกไฟไม้ไหม้

ใครไปมาทางคดองบางขุนนนท์ ได้เคยแหวะทอดคดต้ม
ไปบ้างหรือไม่ อดทนยากเป็นหมู่มาก มีพระเจดีย์หักอยู่
ข้างหลังโบสถ์องค์หนึ่งนั้น อดทนแหวะเป็นพระรถเกยจของแก่
มุดเหตุของเรื่องตักน้ำไม้ไหล ตกไฟไม้ไหม้ ที่จะเล่าให้ฟัง

เขาเล่ากันว่า เดิมนายบุญคงเป็นบัณฑิตชาวบางช้าง
เข้ามาได้ภรรยา ตั้งทำมาหากินอยู่ทางขุนนนท์ อยู่มา
ภรรยาภักตบุญคงคลอตบศรแล้วแต่เป็นไข้ตายในไฟ จิตบุญ
คงเห็นแต่ดวงกับดุกหมิงที่เป็นทารถ ไม่รู้จะประคองประคอง
เพียงดูอย่างไร ก็เฝ้าแต่คร่ำไถ่ทุกคร้อนไม่เว้นอันทำมาหา
กิน ถึงปลายจึงมอบบ้านเรือนเรือกล่น และดุกหมิงให้อ้าแดง
ปรากฏผู้ขาดแต่แดงดุกหมิงออกบวชใหม่

ธรรมตามผู้ซึ่งออกบวช โดยเห็นทุกข์ ไทษรภัยในสังสาร
วิฏคามแบบแผนในครึ่งพุทธกาล ก็ยอมเป็นทางที่จะบรรล
มรรคผลได้ ไทษรเว้า มาชนหนักงามมรรคผลเป็นของใช้วิสัยที่

จะพึงได้ ก็มักเป็นเหตุให้ยาวอยู่ช้านานถึงตลอดชีวิตก็มี โดย
 มาก และท่านบุญคงก็นับว่าเป็นมอชกบวชโดยเห็นความ
 ทุกข้ออย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงถวายพรหมจรรย์ไปแต่แรก
 บวช บวชแสดงกตัญญูหาคึกษา ในทางสัมภวิปัญสนาพริ โดยบาง
 แดงกอกอกชดงก็เลยจำบดัญญไปชานาน

ฝ่ายชานานบางชนนทนน ข้าแดงปรากฏชดงำหาค
 มาหากินเพียงดูกรของท่านบุญคง ซึ่งแก่ให้ชอชานางจำเรอ จน
 เติบใหญ่อายุราว ๒๐ ปี ข้าแดงปรากฏ นางจำเรอก็ดูแ
 บานเวียนคามาหากนคชมา มีโคคตทจระมมอ แต่กชนเคยชย
 กับยายปรากฏ ครนมาอยู่แต่คองคนเดยวชอกเบตยงใจจึงไปชอ
 ลูกกำพร้าวอายุตั้งหกชวบมาเดยงใจเป็นบุตรบุญธรรมคน ๑ ให้
 ชอชวาเจ้าชุนเนน

อยู่มาชานานจนฤศุพรราชาหนึ่ง ท่านชริอบุญคงกตบ
 จากชดงค มีไทยดาวพมารามัญคิตคคามเป็นศิษย์หามาด้วย
 มาก เพราะคังแต่ชานชริอไปเทยวชดงค กตงคความพากเพยร
 ณะธมอชานยาเวทมนตร์คาถาและชของวิเคษต่าง ๆ จนอาจจระทำ

เลย จึงคิดเรียวกองสร้างวัดศตุมไปงทวามาจากคนชนถวาย
ให้ท่านบริษัณญคองจำพรรษา ใกตักบ้านเดิมของท่านและพา
กันปฏิบัติศากอยู่เต็มอ มีให้อนาทรวอนใจอย่างไรได้

ครันออกพรรษา ท่านบริษัณญคองเรื่องจะกลับออก
ไปขุดงค์ นางเจ้าเภาและชาวบ้านกพากันร้องไห้ อองหมองวอน
ขอให้อยู่ จนท่านบริษัณญคองใจออกหนักเจตนาตูกต่าง และเกรง
ใจพวกชาวบ้านที่เขาได้ชวยกันสร้างวัดงาให้อยู่เป็นสุขสำราญ
ทงมาคิดเห็นว่าสังฆารกแกชราตง จรเทียบเตรให้มาตักตงแค
ก่อนไม่ได้ จึงศกตงรับอรารนายอมเป็นสัมภการวัดศตุมไปง
ตงหนาทกนุขารงอดนพดลขมา

กาลล่วงมาได้หลายปี ท่านบริษัณญคองอาพาธเป็นโรค
ชรา อาการหนักเห็นว่าจะไม่รอด จึงเรียกนางเจ้าเภาตูกต่าง
ไปปลงบริษารให้ตาด ตั้งงาในพวงเตรองรางทอยุบนชนไห
พระนน มีเพชรได้แคในแกมจันทนตงเมตหนึ่งเป็นของวิเศษ
นัก แคชของวิเศษชนนุใดไม่มีบุญหรือมได้เป็นพรตงมทง
ตูกชาอนิชจะรักษาไว้ได้โดยยาก คองระวงให้จงดี ถ้าเห็น

ว่าจะรักษาได้ไม่ได้แล้ว ให้นำไปถวายพระมหากษัตริย์หรือ
 เจ้าขุนมูลนายที่ท่านมีวาทะเสีย แต่อย่าได้เอาไปซื้อขายเลย
 เป็นอันขาด ของนั้นจะเลื่อมวิเศษ ถึงได้ทานแล้วก็ถึงแก่
 มรณภาพ นางดำเถากับศิษยานุศิษย์กับชาวบ้านช่วยกันทำ
 ฌาปนกิจเสร็จแล้ว เขาอุบรวัชไว้ในพระเจดีย์ใหญ่หลังโบสถ์
 ซึ่งปรากฏอยู่จนทุกวันนี้

ฝ่ายนางดำเถา คงแต่ได้เครื่องรางของวิเศษของท่าน
 ชریفพอรักษาได้ ก็คงแต่จะได้ความว่าความต่าง ๆ ด้วยเหตุ
 ที่คนพากันอยากได้เพชรในแกนเงินทนมืดนั้น บางคนมาขอซื้อ
 บางคนมาเฝ้าอ่อนวอนขอจะเอาเปล่า ๆ บางคนก็ถึงมาเกยศพาน
 หมายจะเอาเพชรโดยทางขอม แต่ต้องคอยติดต่อเถียงขง โกรธา
 กับเพื่อนบ้านด้วยเรื่องเพชรเม็ดนมรุหยุต ครั้นทนมรุหยุตคิด
 มาจนคนขอซื้อของเกยศพานค่อยซาไป ก็เกิดขโมยตอบดวงดกม
 ได้ขาด บางทีมีผู้ใดชวากหนามแฉะไม่สว่างกาซาง ๆ บ้านเป็น
 ทรายกับมีรายจะปล้น ใช้แต่เท่านั้นสามยามบอกว่า ชายชยา
 อะไรมันจะไปฟ้องหาปาราชิกเขาอก นางดำเถาเห็นเหลืออดจะทน

ทาน แต่จะเอาเพชรไปถวายเจ้านายกษัตริย์เสียด้วย
กรรมมันต่างคิดเห็นว่าไปอยู่เสียเมืองอื่นจะดีกว่า จึงตอบ
ราชบรรณมหารพชต์สมบัติพาเจ้าขุนเณรหนีออกไปเมืองเขมร

ไม่ว่าชายกคคคคคคคค เรืองเพชร ในแก่นจันทร์ มนตาม
ออกไปได้อย่างไร นางด้งเกาไปอยู่ไต่ไม่ช้านาน วันหนึ่งพวก
เขมรมาต้อนรับเรือหลวงมา ร่ายซัดถึงนางด้งเกา จับเอาตัวไปตั้ง
ตระวางและเก็บบริบทาทรพชต์สมบัติไปเป็นของกลางเสียด้วยนาง
ด้งเกาคงไปติดตระวางตราครุฑ มนต์เจ้าขุนเณรคนเดียวคิด
ตามไปหาให้อยู่ให้กินได้ดังของด้ามวัน นางด้งเกาจากเสียต
ฮากวรหนัก ใครจะให้กินหยุดยาอันใดก็ไม่กิน จวนจะตาย
จึงเรียกเจ้าขุนเณรเข้าไปใกล้ แล้วพูดว่า "แม่เป็นคนไม่
คิดไม่ว่าจกเจียมตัว และเมื่อก่อนเมืองทปุยาตายายของตัวเคย
อยู่ มีวเห็นแต่แก่ของเก็นวาล์มา กรรมตามมาทัน จึงได้
ความยากไร้ถึงเพียงนี้ แม่มาตั้งกตเวทขอเมื่อจวนจะตายเสีย
แล้ว ถ้าแม่ตายแล้ว เจ้าจงพากระดูกแม่กลับไปบ้านเมือง
เดิม" นางด้งเกาพูดดังนั้นแล้วจะตั้งค่อไป เหลียวดูซ้ายขวา

เห็นหม่อมและนักโทษอยู่ใกล้ ๆ จึงพูดแต่เป็นนัย ๆ ว่า "ของดี
 นหนคกอยุทหน้าไม้เหต ไฟไม้ใหม่ ถ้าเจ้าพี่คำแม่คงจะหาได้
 ไตแล้วอย่าขาย ถ้าเอาใจไม่ได้ให้เอาไปถวายเจ้านายเสียเถิด"
 ตั้งแทนแต่จนางเจ้าภากิตาย

ครั้นเจ้าขุนเณรคอยสร้างโลก มาครองถึงคำทแม่
 บอกว่าของคคยทหน้าไม้เหต ไฟไม้ใหม่ ก็คิดไม่เห็นว่าจะขยูก
 ไทนึกคิดไปคิดมาจึงตกของใจว่า แม่ตั้งให้พากระดูกกดขี่เข้าไป
 บานเมองเดิม ขอนเป็นข้อถ้าคญจะต้องทำตามตั้งเสียก่อนของ
 ลินนจะไดหรือมิได้ก็ตามบุญตามกรรม ก็คิดงนแต่จงขอคพ
 นางเจ้าภากพาไปเสาทอดแหงหนึ่ง เผาแล้วจึงชวนพาหม่อใหม่
 ไปเก็บกระดูกแม่ทกของพ่อน ถ้าตั้งคยชยเก็บกระดูกงสมอ
 ก็แสดงไปเห็นเพชรแก่นจันทร์เมคคนหมกอยู่ในชเคา จึงนคชน
 ได้ในทคทว่า ทแม่ว่าของคคกอยุทหน้าไม้เหต ไฟไม้ใหม่ นน
 คคคกอยุทในน้ำในกระเพาะแตะกของไฟธาตุ เพราะแกลคกถดินเข้า
 ไปเสียเมื่อเขาจะจับนนเอง แตะแกลฐาแกลจุกเสียค เพราะ
 กถนเพชรเข้าไปไว้ในทอจจึงสู้ตายไม่ยอมกินยา

เจ้าขุนเนร ได้ เพชรแก้วจันทน์แดงฝากกระดุกแม่เจ้า
 มาบางขุนนท์ มาเด้าความทงน ให้พอกพองพองจึงได้ปรากฏ
 แด่เพชรเม็ดนั้นเขาตาว่าเจ้าขุนเนรกลัวภัยไร ไม่เอาใจเพราะ
 ศอกไม้โคกคดระบอช จึงพาชนไปถวายพระเจ้าแผ่นดินแต่ครั้ง
 กรุงเก่า ได้รับพระราชทานรางวัลเป็นอันมาก และได้เป็นขุน
 นางมตาแห่งคองย ทงนก็เพราะชองนศุภกิจจะเป็นของหุดอง
 จึงให้โทษแก่ชงหองแทนเอาใจ คอยตั้งตาน โดภจนเดยตกหน้า
 ไม่ให้ด ตกไฟไม่ไหม้ เป็นที่ดีค.

เรื่องตุ๋นตุ๋น

เรื่องคิดปริศนา ใครเขาจะเคยได้งั้นของมากน้อยเท่า
โลกยังไม่ปรากฏแก่ตา แต่เมื่อครั้งข้าพเจ้าบวชอยู่แห่ง
เก่าได้เคยคิดกับเขาตนครึ่งหนึ่ง เพราะศานต์ของแก่ไปได้
ตายแห่งมาแต่เมืองอ่างทอง ว่า "ดาบจตุรเศวตในเมืองกรุง มี
ธำมรงค์ขานไม้คานโอง สำน้อยโฮโอง โพงนาเขานา" ดังนี้

บางทีท่านผู้อ่านบางคนจะชยาสภา ว่า ตายแห่งนรูป
ร่างมันเป็นอย่างไรมีใช้ของวิเศษอัศจรรย์อันใดออก คือใบ
ถ่านเขาร่าง ๆ ไว้ตามวัดแต่ครั้งไร ๆ มา ถ้าไปเจอเป็นคำ
ปริศนาทำนองดังว่านี้ ก็เรียกว่าตายแห่ง

และศานต์ของคนนี้ เขาว่าเต็มแก่บวชอยู่ช้านาน
เขาเรียกกันว่า "ชรวทอง" พงศ์ก็ชอกมาเมื่อแก่แต่ช้านาน
คิดปริศนามาก ดูเหมือนแก่จะได้เคยคิดแต่เทียบชคตามวัดว่า
มาหลายราย แต่จะเคยได้ทรัพย์อันงั้นของมากน้อยเท่าใดก็
ไม่มีใครรู้

ที่คิดปรึกษาใดก็คิดตรงเคียงเท่านั้นแต่ขอเดงมา จนกระทั่งมา
เจอบรรดาประหลาดขอปกดเขา เมื่อเรื่อ ๆ นั้นจึง คองตของกิด
ปรึกษาคู่ออกตรงหนง

ปรึกษาคู่ออกตรงหนง
มาแต่ก่อน คองตายทางปรึกษามาเกิดชน ในกรุงเทพง ไช้แต่ว่า
กรุงเทพง เทพนน ชามชน ในวัดพระแก้ว ในพระราชวังนเอง
จึงเห็นว่าประหลาดหนักหนา พุดดูเหมือนจะแกดงหลงอกเตน
แต่ความเรื่อจะจริงเท็จอันใด เห็นท่านทรงหลายอ่านดูเรื่อ
ราวที่จะเอาให้ฟังให้คดลอดนตัว พิจารณาดูก็จะเห็นได้

เดิมเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๒
นเองเวดามายงพหนึ่งชาพเจ้าเดินเข้า ไปคยอเตน ในวัดพระแก้ว
คู่อะไรค่ออะไรเพดนมามาจนกรรูปหตอพระฤษ ทอยุคตงพระฤษ
โบสถ์ แดชนไปดู เห็นคนหางโกชนอยุคหน้าคตทพระฤษกช
หนึ่ง นึกอยากรูจะรู้ว่าคนไมนชนเองหรือใครเอากระถางชน
ไปตงไวคงบนชนไปดู เห็นใบถางชตวางอยุบนตทพระฤษชต
หนึ่งจึงหยบคคมีชตงมาคองย เอามอกคตออกดูเห็นเป็นคัว

หนังสือขอมอรรถ ๒ บรรทัด อานคิดเป็นทำนองคาถา ว่า
“ ฤยมิ เอกเทว วาจา จามิตาโก อโหสิวา
เขยวณ สิว ราชา โหสมเต วชรญะ ”

ดยลงไปมีหนังสือขอมเขียนแปลอรรถบรรทัดหนึ่ง ว่า

“ ถ้าใครไม่เชื่อพระคาถานี้ไซ้ จะถูกท่านเร่งซัก
หนักหนา ” ดังนี้.

“ ในตำนานขอมตายทางสระชี่ แต่ในหนังสือจึงมาผู้ชน
บันทึกพระฤษภทง ในวัดพระแก้ว คือ ไปกเป็นคาถาบาดอาณชอก
วิด ๆ ไม่เข้าอกเข้าใจ อย่าเลยจะเอาไปให้ท่านพรทานแปล
ดูก่อนเถิด ” ข้าพเจ้าก็คิดตงนแปลก็เอาตายทางไปเดาศงาม ให้
เจ้าคุณเทพทานพง แต่แรกก็เจ้าคุณก็เห็นชอบกต แต่ครั้น
ท่านได้แก้วนอ่านตายทางดูก็กกรูหนึ่งแต่อกขวางผดุง กตบค
เอาข้าพเจ้าว่าไม่เอาคาถาเดอะเทอะผิดกตบจจย ข้าหงหรือ
เด็ก ๆ ที่ไหนแต่ง ไปหตอกให้ท่านแปล ปอกว่าไปได้มาจาก
บันทึกพระฤษภทงในวัดพระแก้วท่านก็ไม่เชื่อ ข้าพเจ้าเห็นไม่เป็น
เรื่องก็เลยกตบไปบ้าน เอาตายทางชกทงเดี่ย ในดินชกหลายวัน
ครั้นเมื่อวันท ๘ น คานมอทองตองลงมากรุงเทพาแก
แอะไปหา ข้าพเจ้าเห็นแกเป็นคนคอปริศนาเคยคิดมาด้อยกัน

แต่ก่อน จึงเอาใบธาดายแทงนออกให้ดู แฉกเล็กคาม
 ตามที่เจ้าคุณเทพท่านวานให้แก่งดอย ตาหมอกของแมกถูป
 เห็นไปว่าธาดายแทงแท้ แต่เจ้าคุณท่านดศคามไม่แตกเองท่าน
 จะบอกว่าเป็นไม่ออกท่านอายุ ท่านจึงแก่งดศคามเอาข้าพเจ้า
 ข้าพเจ้าก็ไปเองแล้วเจ้าคุณเทพของคุณ ท่านเขยวชาญใน
 กระบวรแปดธรรมบททศชาตินี้ ท่านเคยเป็นมหาปาเรียนถึง
 เจ็ดแปดประโยคทำไม่ท่านจะแปดศคามท่านไม่ออก ตาหมอก
 ของแก่งดศคามว่า จิตตยถายแทงปริศนาเป็นขอหนักปราชญ์
 ราชบัณฑิตแต่โบราณท่านแต่งไว้ด้วยน้ำใจเจตนาจะให้ทรัพย์
 เป็นทานแก่คนทั้งหลายทั้งไป มีใช้จะให้แก่พวกมหาปาเรียน
 พวกเดียว ท่านจึงคิดเป็นเงื่อนไขราชชนเรือนไว้ ถ้าผูกไว้เป็นแต่
 บาดงาย ๆ ใครเป็นมหาปาเรียนก็จะเที่ยวขอเอาได้ทั้งหมด ที่
 โยนผู้อื่นจะได้ ถ้ายางนท่านผูกเป็นคากากจะต้องแปดแปด
 คองกิดศัตตของศกขลศกปัญญาชกชนหนึ่งจึงจะไดทรัพย์ ตา
 หมอกของว่าเขยนศกชอกแมก

กรมวังชน : ตาหมอกของมาปลอกข้าพเจ้าแต่เขยนศก

๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

กระซิบบอกว่าเป็นปริศนาอันเกิดออกจนแล้ว แยกเห็นว่า ทวีปจะอยู่
 ในกระโถนวัดพระแก้วเป็นแน่ ข้าพเจ้าแต่ไม่เห็นว่าเป็นเหตุใดแยก
 จึงไปคิดเห็นว่า ทวีปลงไปอยู่ในกระโถนวัดพระแก้วได้ดังนั้น
 แกรงอธิบายว่า แยกไปนอนพิจารณาสุดท้ายแห่ง เห็นคำว่า ถยม
 ว่างคนจนจะได้แก่คำว่า ถย คือขยทคนจนมาตายก็ยอมถ่มลงใน
 กระโถน และคำว่า งามาชา นนแยกเห็นว่ามิใช่อื่น คือตรงคำ
 งามาในวงราชา คือพระราชวัง ประสมกับคำแกว ๆ ที่นายมหา
 ถกเปิดจากศัพท์ อชรมญ จึงรวมกันเป็น " อยู่ ในกระโถนวัด
 พระแก้ว ในพระราชวัง " ตงนราพเจ้าพธคาหมอกของคไป
 ปริศนาถกจนหาสาระไม่ได้ บอกแก่ท่านแก่จะแปลภาษาชาติเป็น
 ภาษาไทยอย่างนี้ มิใช่ถูกใหม่แยกถกบเยียงว่าชาติ เช่นหมกมไป
 แยกคำ ๆ เช่นว่า ถกถกกระโถนมากจะเกิดมา นักปราชญ์
 ท่านยังผูกเขลเป็นแบลือว่า ถกกระโถนมากจะถกน " อย่างนี้ได้ ข
 แกรงนี่เป็นเท่าใดคาหมอกถกก็ไม่เขล ยังยนยพแข็งแรงว่า
 ปริศนาอยู่ในกระโถนในวัดพระแก้วเป็นแน่ กรนจะถกถกของ
 ถกตนแยกคไปก็เห็นจะเกิดชคใจกับคาหมอกของถกแยกไป ข้าพ-

คิด เห็นชอบยกตัว กอดกบตา ฤๅฤๅน เห็นพอจรเขา เลืองตา
หมอกทของคิดปริศนาแดงเขาเรื่องฤๅฤๅนใด จึงลงชอรับมา
แดงในอันนั้น แดงไปไดห้อยหนามเมื่อยหลังกัหุคณอนเดี่ยว

รุ่งชนบ่างมันเข้าไปปลุกแต่เช้า บอกว่าคาหมอกของ
มหา ไดยนักให้กเบือ นคาหมอกของจมารบกวณชวนเขา
ไปชคทรพข ในจตพระแกว ให้เขาเขียนให้เดเป็นเน่ ตานี้จะ
เป็นเพราะบวชนาณล็กเมือแกงมงามเหมลอันเป็น โรคเห็ดชรึกษา
พลจวอนใดให้พงจงเขาใจยากนัก แต่มีนคณนอพนชนเดี่ยวแต่
จะทำชยงไร กรบบวณปากถ้างหินาแดงออกมา

พอคาหมอกของแกแดงเห็น แดกเอานอศบพนดงดง
นางร้องว่า พุโชนาย เสดศวทานจะ ไหมงมแดง เพราะนายท
เคยจกตายเป็นโคชรูไฟคยอ ถ้าไม่ไดอะไรเดี่ยวเตยทเดี่ยวจะ
คิกว่า

ภาพเจ้าอดภยประหตาดใจยิ่งนัก จึงนั่งลงถามคาหมอก
ทอว่า เรือเราถมนั้นเป็นชยงไร ขอให้หนักเตาให้พง แกง่าเมือ
แกชอนให้ชาพเจ้าเข้าไปทำพชกรรม ในจตพระแกว ภาพเจ้า

ไม่ยอมพาไปแต่ จะไปให้วานมือนักไม่รู้จักกับใคร

ครั้นจะพาเขาไปทำพดกรรมกถกถอเขาจะรับเขียน แต่จะเด็ก

เด็กเล็กเข้าขจร พยแผ่นดินท แกล็ดตกแตร แกล้งเขาไปนิต

พระแก้วแต่ศิว เขาไปขอรับอาสาพอกษาพระเทพระ โถนอระจร

เตเอาบุญ เขากยอมให้แกเก โจนนน ตามคำตาคาหมยของ

แกว่า แกเทพระ โถนกว่า ๓๐ โย เขามีอคควานดู โจนนา

หมากกัษกร โถนทุก ๆ โยก็ไม่ได้อะไรจนถึงกระ โถนโย ๑ ซึ่ง

รูปร่างหน้าตาพระระดูเหมือนจะเป็นกระ โถนถึงกระ โถกครั้งพระ

รัง แกเอามือควานดูไปได้ของแดงไฟตคมีชชนมาอัน

๑ แกจึงเสียใจเพราะเห็นว่าตาใดคงพชพดกรรมเดบก่อนแกจ

ขยงคงคงได้ทองค่าเล็กดีซ้ำห้าซึ่ง นี้เพราะบีคัจ โกรธว่า

ไม่นับถือ จึงแกตั้งให้ทองแดงเขาแดงไฟเดี่ยว ซาพเจ้าได้

ฟังก์นถถึงสารคาหมยของ จึงจ่ายยาให้แกเสียชกเสีย ใจอัน

โตเลย เพราะเกราะห้ของแกไม้ (หรือเกราะห้ตทพนถูก

เขียนมาได้) ได้ข้ฐแต่ไฟเวียวก้เขาได้ผูกศอถูกหदानเดิน

เกราะห้ตเมื่อได้ก้คงจะหาตายแกงได้ ออก

ขยุดขมาอีก ๒ ๑น พชซาพเจ้าแดงเร ของคาหมยของ

ไหน ๆ ถ้าพวกเรไ้ไปแต่ จะต้องตั้งค่าแปลของเราไปไว้เสีย
ให้ทราบ อันค่าแปลของเรานั้นคงแปลดังนี้

คุณมี เอกเทจวาจา อันว่าคุณมีไม่ ออกสองคำ (คือ
กุกุก) จามิตาโก จรมัดาก อโซลิดา มาก อโซลิดีหว่า
เซียร์นัส เพราะเขียนหนังสือ อธิชา ในพระราชวังแปลรวม
ความคียงว่า โหล่มุเต ณ หอด่มุด อธิรเย อธิรยาน "หรือจะ

" คัดว่า กุกุก ณ หอพระธมุดอธิรยาน ในพระ
ราชองหน ถ้าใครแต่งดีจะได้ค่าไม่ประมาณ " (เพราะ
แต่งยากได้มากแต่งสั้นได้น้อยตามอัตราหน้าหนังสือพิมพ์)
อันเราขอแจ้งความให้ท่านทราบไว้เอาบุญว่า "อันปริศนา
นั้นไม่มีแน่นอน ถ้าใครไม่เข้ใจขึ้นมาขอ เราจะจ่ายไว้ให้
เขาจับเขยหลังเถอะ ให้ทุกคน " จบเพื่อกความจกหมาย

พระฤษเทาน

เรื่องนั้นเป็นอย่างพ ที่เห็นจะเป็นอันตกลองเป็นเจ้า
ไ้ไตรพิณแผ่นดินนามจากหอพระธมุดนั้นเอง แต่ก็เป็นตรีพิณ
แผ่นดินจริง ๆ ค่อย เพราะเป็นของพระราชทานมีไว้มาแต่ไหน

แต่เมื่อมาคิดดู ในเรือน
 ข้าพเจ้ายิ่งนึกสงสัยหนักไม่เห็นว่า
 พระฤษคบุกท่านจรมาเกยของอย่างใดได้ ที่รายท่านจมาซึก
 จระแกงงทาเดพเองเป็นพ่นคอง ฯ

หนักเจ็ดตาแดงสายหนึ่ง กลับมาขอจำนำฝากนายคิงแต่สามชั่ง
 นายคิงได้บอกแก่แม่ทบบอกแม่เงินชาราชการซึ่งจะตของเขาไป
 ดั่งหอ ไม่อาจเขาไปรับจำนำจำของอะไรได้ แม่ทบบกกรของ
 ให้ร องหมตศพอตอว่าไปต่าง ๆ ตามประดำเฐหญิง ว่านายคิง
 ไม่รักใคร่นายทอมเป็นคณ ข้าแม่เต่าภรรยา นายคิงก็ไปส่งสาร
 แม่ทบบช่วยตศพอตต่าง ๆ ดอข นายคิงก็เป็นอันเสียไม่ได้
 คของเขาเงินสามชั่งรับจำนำสายสร้อยไว้ แต่ใดคาดคณแม่ทบบ
 ใจโดยแข็งแรงแจให้เอาเงินมากายไปเสียในสามวัน ขย้าให้
 คองไปคิดตรางอหุโทษเพราะต้อมเกราะหแม่ทบบ

ครนอขมาใดตามลวง บายอนหนง นายทอม แม่ทบบ
 พากนมาทบบนนายคิง ขอบบุญคุณใดโดยดลอบเงินทงคณ
 และดอกเบยออกให้ จะขอท่ายสายสร้อยคณไป เวลานั้นแม่
 เต่าไปส่งนใดลของวันยังหากลับมาไม่ นายคิงเข้าไปคณหาทูก
 แห่งไม้พบสายสร้อย ให้คคใจนักมีรุที่จะทำประการใด จึงมิต
 นายทอมแม่ทบบว่า แม่เต่าเป็นมูเก็บใจไปส่งนยังไม่กลับมา
 ขอให้รอคยเมอกลับมมา จึงคอขกาย

ครั้นรุ่งขึ้นป่าดึกขลุ่ยธำพามาแม่เต่าได้เวียนมาตั้ง บอก
 อ่าแม่เต่าไปต่งต่งนงนงเกบผลกอยุด ๆ ร้องหวดชนนเดงกตมบน
 ไปช่วยกันแกไขร่นพอกันข้างปดกได้ แต่ยังไม่พุดจาไม่บอกจน
 คองพามาตั้ง นายต่งคกใจนกรับแม่เต่าพยงร่นบนเรือนตั้งเกด
 ดูอาการเหมือนเช่นธำพามาตั้งว่า จะไคถามอาการแม่เต่า
 ประการไคค่อไป ก็ไม่ไคความ ผู้หัดกยูใหญ่ไคบ้านนง พา
 กนว่าอาการเขนน คงจะเป็นผดงหรือถูกคองอันไคจำคอง
 รักษาด้วยทางไค รดนามูกนามนคองจะหาย นายต่งเห็นชอบ
 ด้วยจึงเทยวดบตั้งนหาหมอนามนค กไคชาวง่าทานขรวนเลือ
 งตตตงพงนง การรักษาภายในอย่างนคตงก โดยทตตตงจะ
 คตมคตงเป็นบ่าหรงรักษาหายเคยรักษามาเป็นอนมาก นายต่ง
 ไคทราบกยนคตงหาหมากพดูไคพานตงเรือไปจตตตงพง คตง
 ขนไปบนกฏูทานขรวนเลือ เห็นทานขรวนงหมคตมเขย่นผาประ
 เจยคตอยู่ แก่ผมเผ่าหนงตเคราชาวยงดูเหมือนไม่ไค โคนมาตั้งก
 ตามยไคสถ นายต่งจึงมานกแต่ในใจว่าทานขรวนงการเจท—
 มนคตเห็นจะขตงจริง ดูตงทาทานพากเพยรเขย่นผาประเจยค

บวกรรมจนมได้เป็นภาระแก่ทจระตถแก่ทกายให้หมตจต กบง
 เกิดความขมขิด เขาไปทความจิงวอนหมตให้รักษาภรรยาของ
 คิว ทานชรวองชย เป็นชานานแดงจงพพบผาประเจียดเก็บไว
 ฌวยตาตบ้ครแบกขาตระพะายบ่าเดินตามนายคิงมา แต่จะได
 พุดจาว่ากระโรกกับนายคิงสักค่าหนึ่งนหมคามได้

ครนมาถงบ้านเวดาเขน จงหมตทานชรวองชนไปตุแม่
 เคอ ทานชรวองเขาองพจรรณาคูแดงหลบตาบวกรรมอยุเป็นช่า
 นานแดงกหิงเวาระ พายคิงคใจจิงเขาไปถามทานชรวองว่า โรคท
 แม่เคอเป็นนโรคอะไร ทานชรวองหันหน้ามาบอกแต่ค่าเดียว
 ว่า "โง" พายคิงส่งสัยนท ครนจะถามช่าชกกตจวทานชรว
 จะโกทร จงถามตอไปว่า โรคเช่นนจะ ไทกนชายน ไตจิงจะหาย
 ทานชรวองบอกวาคองกน "โง" นายคิงกอยบกราคาญใจ จิง
 แข็งใจถามทานชรวองอคร่งหนึ่ง จ่าจะใหเอาอินไตเป็นกระ
 สำยยา ทานชรวองมแดงกบอกว่า ใหเอา "โง" ทงห้าเป็น
 กระสำยแทน แลจจะชกไซอินไตตอไปทานชรวองก็ไม่พุด นาย
 คิงหมตบ้ญญา เห็นไม่เบรื่องกพาทานชรวองตงเรื่อพายกดับ

ไปตั้งวัดตั้งพงษ์ ในค่างวนนน ไปถึงจุดเวลาเช้าครู พบตูกศิษย์วัด
 ตงมาอาบนาอยู่หลายคนเด็กมันจึงพากันถามนายตงว่า นแก
 เป็นญาติกับนาย โพล่งหรือ นายตงออก โกรธเคืองจึงตอบว่า
 ขาไม่เคยเป็นญาติกานาคกับนาย โพล่งชายเพลิงอะไร ข้ามา
 พาท่านจริงไปรักษาไข้คางหาค พวกเด็กพากันหัวเราะเกี๋ยว
 ใหญ่ แล้วร้องว่าพาท่านจริงท่านเขี้ยวอะไรไป ท่านไปส่งพรรณ
 เตี้ยแต่เดือนก่อน ชายคนทีเล่นมมต ไปพนมมอาย โพล่งว่า
 เขาเอามาฝากใจให้ท่านรักษาพอค่อยยั้งชั่ว ท่านให้มันเผือกฏ
 มนต์กลับมาหัดของของท่านออกห่ม แกลมาหลังนิมตไปได้ นาย
 ตงได้ฟังคงนนแทบสับสนดี ไม่รู้จะวางหน้าอย่างไร ก็เลยถือ
 ส่าไปกับเด็ก แต่ใจนั้นโกรธอย่างขง ส่าชาย โพล่งชนบกบด
 ธิบกดบมาบ้าน

พอชนบกบเห็นแม่เต่าเขา ไปนั่งคานาพริก อยู่ใน
 ครัวไฟ กตลใจตงตใจกเมยหายใจ จึงรีบเข้าไปถามว่าทำ
 ไม่จึงคานาพริก จะทำอะไรไปไหนหรือ แม่เต่าจึงบอกอ่า จะ
 แกลงไปถวายนานจริงแล้ว สมนาคคนที่ท่านรักษาไข้หาย นาย

คิงได้ฟังก็โกรธจนขนมาว่าเมฆดอ แต่มานกชนโตจากตัวไป
 หลงรักคนบ้านมากไม้มใครรู้ และคงกพงมาจากกตตตตตตตต
 เที่ยวนนเอง ใครจะดั่งมาบอกใครทนกไม่เห็นม กยงนกกตั้งสัย
 มากชน ว่าทำไมเมฆจึงว่าอายโพลงรักษาหาย จึงเรียกแม่
 เต่ามากกระซิบถามว่าทอทานขรวิกรักษาหายน ทานรักษา
 อย่างไร ไม่เห็นท่านให้หยุกให้ยาอะไรกิน แม่เต่าก็อดใจ
 บอกแต่ว่าท่านรักษาทางใน ช่างนายคิงรู้อยู่ว่าอายโพลงรักษา
 กยงตั้งสัยนกก แต่ครั้นจะบอกเมียว่าไปหลงรักคนบ้านมากนก
 ชาย ชกไซกนอยู่ชานาน จึงตกลงว่าจะขยายความจริงด้วย
 กนทงส์ของฝ่าย และต่างสัญญาว่าจะไม่โกรธหรือว่ากต่าง
 ोनโตกนแลดู นายคิงก็เล่าความจริงที่ตนไปหลงรักคนบ้านมา
 นนให้แม่เต่าฟัง แม่เต่าก็เล่าความของตนให้ฟังว่า เมื่อน
 ไปส่วนนกกตจคนจะขโมยสายสร้อยท แม่ทบจำนำไว้จงเอาได้
 ตัวไปด้วย ครั้นไปบางระมาดแวะเข้าหาแม่โจ่งเมียนนายจ้ง
 เจอกำลังเขาจ้งคอง เขาชวนขิดไม่ได้ เขาทงคองเดยรุ่งเลย
 เขาหลายสิบ ค้องเอาสายสร้อยไปไขว้เอาไว้ ครั้นจะกลับมา

ก็คิดว่านายตึงจะดี จึงเลยไปส่งนมแดงแกดั่งทำนองนั้นไปโดยกระ
 บองนมารยา เมื่อท่านชววิไลต้งมาบอกว่่า ไร่ ๓ ไร่ นั้น แม่เต่า
 เข้าใจว่่าท่านคู้ทางในไร่ได้กตใจนัก แต่มาหนักว่่าทำไม้ทำน
 ว่่า ไร่ ๓ ไร่ เห็นว่่าท่านจะรู้ว่่าเป็นโรคชดเงินกระมัง ท่านจึงได้
 บอกให้แทงหอยค้ว ไร่ทั้งห้าเอาเงินมาถ่ายด้ายด้อยจะได้หาย
 เจ็บ แม่เต่าเข้าใจต้งน ครั้นเวลาค่านายตึงไปดั่งชาย ไร่ ๓
 แม่เต่าจึงดักหอยบเงินห้าค้วดั่ง กระชบดั่ง ให้บ้างไปแทงหอย
 ค้ว ๓ ๓ ค้ว ๓ ๓ รอมทั้งห้าค้ว หอยเจ้ากรรมพระเชษฐชอก
 เมาริชชวเขา คอเมียงจุก้า แม่เต่าก็ได้เงินมาถ่ายด้ายด้อย
 พนทุกชนายค้ว นี้เหตค้ว ไร่ ๓ ไร่ ถ้าใครหลงแกงค้วชอหอยไป
 หอยมันจระกัณ ๓

พิมพ์สถานศึกษาพาณิชย กกรมการสนเทศ

สถานพุทธชยอตพา ผงพระนคร

นายสวัสดิ์ สวัสดิศตุมขาร ผู้พิมพ์โฆษณา

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗